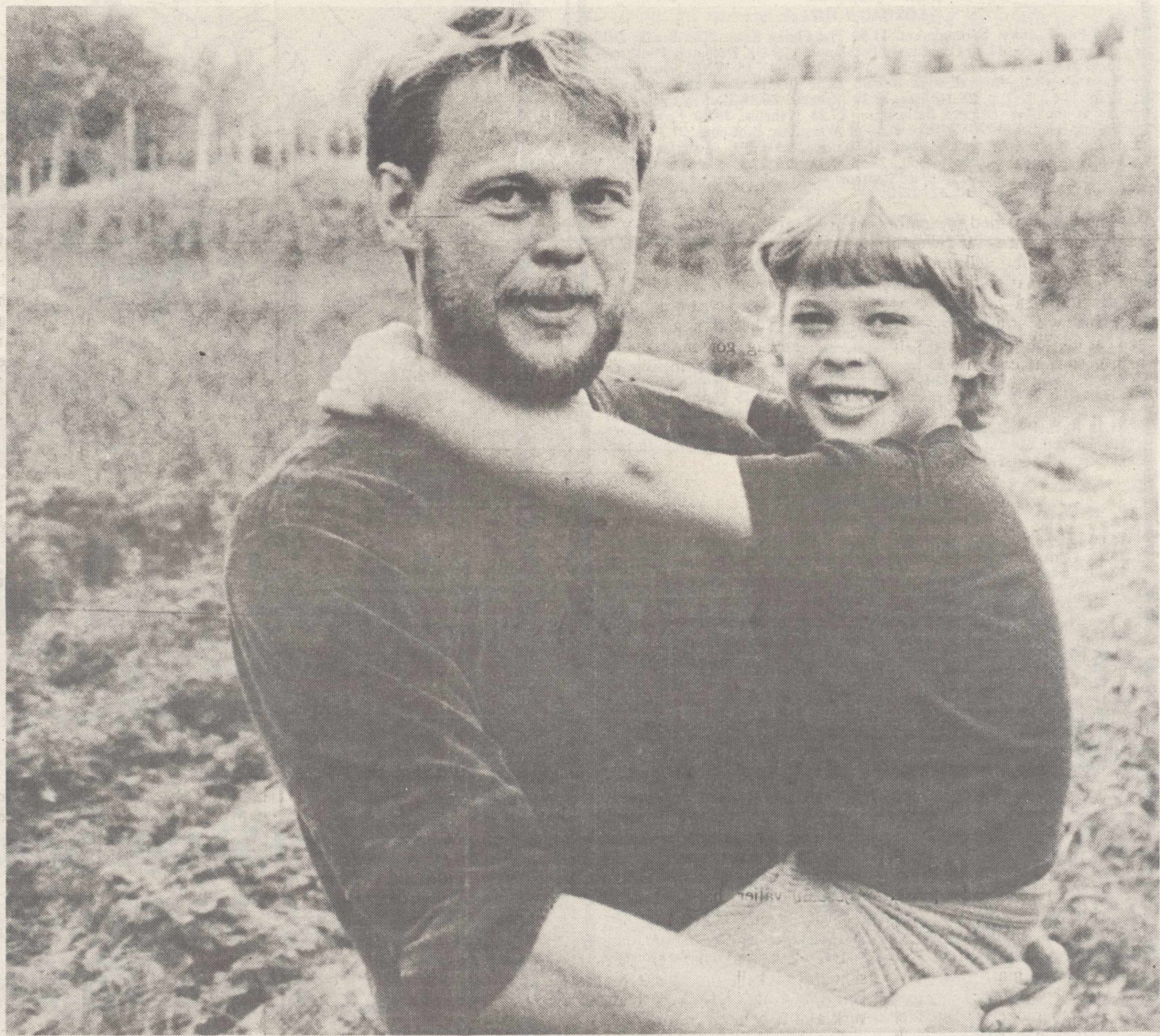

Odla grönsaker alternativt är ett svårt och riskfyllt företag

– Alternativt odlade grönsaker är bättre både vad gäller kvalitet och smak, menar Tom Olefalk. Här förevisar han och sonen David ett växthus fullt med gurkor. Bild: Mats Amnell

Tom Olefalk har odlat kemikaliefritt i 14 år. I början var det inte helt problemfritt, men med åren har erfarenheten och kunskapen växt, och numera går det betydligt bättre. På bilden syns han tillsammans med sonen David. Bild: Mats Amnell

BOXHOLM

Alternativt odlade grönsaker blir allt mer populära. Men att bli alternativodlare är minsann inte så lätt. Det gäller att ha de rätta kunskaperna. Annars kan erfarenheterna bli dyrköpta.

– Jag har själv fått lära mig genom smäll på fingrarna, säger Tom Olefalk, som tillsam-

mans med sin kompanjon Eva Insulander driver en alternativ odling utanför Boxholm.

– Alternativodling är ett samlingsbegrepp på jordbruk utan konstgödning, gifter eller kemikalier, berättar Tom Olefalk.

Alternativt odlade grönsaker har med tiden blivit alltmer efterfrågade. Utbudet är emellertid olika rikt beroende på vilken landsdel man bor i.

– I vissa regioner, exempelvis i Stockholm eller Värmland, har man kommit längre. Men även här i Östergötland är vi väl framme. I Skåne och större delen av Småland är utbudet sämre, säger Tom Olefalk.

Ringar på vatten

Skilnaderna tror han beror på de privata initiativ som tas. Om någon börjar med alternativodling sprids intresset som ringar på vattnet.

Tom Olefalk har odlat alternativt sedan 14 år tillbaka. Att odla giftfritt är inte alltid så lätt.

– Kunskapen om hur man gör finns hos dem som odlar, men det finns inte många som lär ut konsten. Självt har jag lärt mig genom misstag och det är inget bra sätt.

Minskade skördar

Idag finns det konsulenter från lantbruksnämnden som kan hjälpa odlare med råd och information. Deras kunskaper är emellertid inte heltäckande.

Vidare finns det en skola i Järna, utanför Södertälje, där man driver en ettårig utbildning för biodynamisk odling.

– Ett problem är att många odlare inte har råd att gå över till alternativt jordbruk. Ofta saknar

de kunskap och måste dessutom vara beredda på minskade skördar under några år, menar Tom Olefalk.

Dyrare

Anledningen är att mark som gödslas på kemisk väg måste hinna ställa om sig till den nya odlingsmetoden.

– Jord som konstgödslas har inte mycket liv i sig. Det dröjer några år innan den får det. Därför blir skörden mindre i början.

Enligt Tom Olefalk blir alternativt odlade grönsaker 20 - 50 procent dyrare än konventionellt framtagna grödor.

– Men här handlar det om två olika saker. Det högre priset kompenseras med bättre kvalitet. Smaken och konsistensen är betydligt bättre.

– Jag tror att människor köper alternativodlat för smakens och kvalitetsens skull. Det här med att det är hälsosammare med kemikaliefria grönsaker blir en mer teoretisk bit, säger Tom Olefalk.

Bluff och båg

För att garantera kunderna att grönsaker som utges för att vara alternativt odlade verkligen är äkta vara, märks de med stämpeln KRAV.

– För att få märka sina produkter på det här sättet får odlaren förbinda sig att verkligen odla kemikaliefritt. Han får också gå med på att hans odlingar blir utsatta för kontroll. Det här är något som är bra för branschen, eftersom det tidigare förekommit mycket bluff och båg, konstaterar Tom Olefalk.

Mats Amnell